

בַּה ח מִי פִכ"ד מַהֲלִי
 מִכִּירָה הֲלִי ד סַמֵּג
 עֲשִׂין פִּב טוֹשׁ"ע ח"מ סִי
 רַטוֹ סַעִיף ז וְאִין לוֹ:

רבינו גרשום

ברוא. בשדה אילן שהיה
ננטר בו אמות ועד ח' הלא
כלל ומכר האילנות
לאחד ואחר לקמה דרב
היה ורמזו אלו דברים
ליה בין אילן לאילן כמלא
בקר (לח' דהינני ר' אבות
כן בעבורו כמלל הדין)
חשובו שהיו אילן אבל טפי
לא חשובו שדלן; הגנוט
את כרמו נח' [אמות] על
ח' אמות. כשניתן ח' אמות
בור בין שתי לשרות;
מותר. חל חשב כרם
רועי עולם: אפי' כרם מעשה
ר' עמשה שהיה בשלום
טפי עיקר מלך; בשלום
ר' יוסף. דאמר מר עד
אמות כל ח' אמות
ככלל חשוב כרם אילבא דר'
שמשון כרמי קטנים וביניהם לו
טפי ירימ' אוקרמינו הגנוט

את כרמו על ח' וכו':
שמעין לה' לר' ששוען
דמפורין מו' אמות לא
חשיב כרם שמעין ליה
רופין. מפורין אה דאמרן.
לעיל הנוטע את כרמו
על ח' אמות דמפורין
נינהו לא חשוב כרם
ולהכינא דנטועין רופין נמי
שמעין לה' דלא חשיב
כרם ומתר לזרוע הבינים
דבני הנוטע וכו': אלוהי.
רובני מפורין שמעין לה'
דלא חשיב מפורין
מטוי' לא חשוב כההוא
משע' דצלמון שהיה ואמרו
חכמים מותר להביא ורע

לשם. אלא הריכא דנטועין רצופין בתוך ח' אמות מי רשעמי' להו. דלא חשיב כרם. ומשני כבראה חושב מדלרש' פלגא לא דהיינו חשיב כרם דלית ליה דין כרם ומותר לזרוע הבינים. אמר רבא לרבנן נמי פלגא מט"ז אמות את נטועין בתוך ח' אמות היין רצופין ואלא חושב כרם: אמר רבא הלכתא מד' אמות.

הדיינו פחות מן השיעורין
הללו: עד ט"ז אמה. והדינו
פחות גדול מזה שיעורין.
אם נטועין הכי הוי כרם
אבל פחות מד' אמו' הויין
(מפורזין) [רצופין] וקא
חשיב כרם אלן קנה ורעע
פחות מלכ' מד' אמות
ויותר מט"ז והוא הדין
נמי ליהדי אילן: בעי' ר'
ישיה. ששהלווק מודד
מד' אמות ועד ט"ז אמות
מקום קצר הוא מודד
היינו סמוך לענפים הכבא
במתחיל לקנאם ולהתקצר

ק חמישי בבא בתרא פג.

וּמִדְרִישָׁא הָיָא וּמִדְרִישָׁא לִיתָא סִיפָא
 גַּמְי לִיתָא וְעוֹד דְּעוֹבְדָא דְרַבִּי יְהוּדָה
 כְּרִבְרִי שְׁעוֹנָן אֲמַיָּא וְר"ש אִתָּא לִיה מַד'
 עַד ח' דָּלָא מִסְתַּבֵּר לִיה לְאֻקְמָה
 וְלִדְאִחִיא כְּרִבְנָן וְרִבְנָן סְבָרִי מַד' וְעַד
 י"ד דְּלֹאֵר כְּסֻמְקוֹן דְּסָבָר לִיה מִלְּרִבְנָן
 וְסִסְמִתְּוֹן כְּפִלְגָּא לְרִבְנָן נִמְי פִּלְגָּא וְיֵשׁ
 מִמְּפֻרְשִׁים אִי אִיכָא לְכָל אִילָן כְּמֵלֶּאכַּר
 בְּקַר וְכֻלְיוּ דִּהְיוּ ח' אֲמוֹת תָּן לוֹ קֶרֶקַע
 בְּטָפִי הוּא מְפֻזָּרִים וְרַב יוֹסֵף
 שְׁמִיעָא לִיה בְּהֵימָר מַרְבִּי יְהוּדָה לְמַעֲשֵׂי
 וְיוֹתֵר מַח' אֲמוֹת אֲחָא שֶׁהָן מְפֻזָּרִין
 וְלֹאֵן מִפְּחוֹת מַח' וְלוֹמַר שֶׁהָן
 רִבְנָן וְכֻלְיוּ וְכֻלְיוּ שְׁעוֹר כְּמֵלֶּאכַּר בְּקַר וְכֻלְיוּ
 אֲחָא נִקְטִי אֲחָא לְיִשְׁרָאֵל צִלְמָה וְלֹא
 מִשּׁוֹם דְּלִרְדִּיךְ שְׁעוֹר שְׁעוֹר לְבָקֵר
 וְכֻלְיוּ דָּהָא דְּזוֹרָא דְרַעוּתָא צִבְלָא הוּא
 צִבְלָא שְׁעוֹר בְּקַר וְכֻלְיוּ לֹא הוּא אֲחָא
 שְׁמִי אֲמוֹת דְּלֹאֵר בְּלֹא יַחְפוֹר (על)
 יד כו) וְאֵע"ג דְּלַעֲגִין הִרְחַקָה מִשְׁדָּה
 לְעִינֵין רְפוּשָׁא דְּמַעֲמַתִּין כִּי חִילּוֹק יִשְׁרָאֵל
 דְּלֹאֵר בְּקַר נִחְמָן אֲמַר שְׁמֹאלָא דְּפֻתּוֹת
 הוּא רְפוּשִׁין וְאִילוּן לְעִינֵין הִרְחַקָה
 לֹא צִעִין אֲחָא ד' אֲמוֹת דְּלֹאֵר בְּלֹא
 יַחְפוֹר וְקָטָן יֵשׁ גִּמְגוּם אֲחָא נִקְט'
 הָיָא לִישָׁנָא: **אפ"י** הָרִב מַעֲשֵׂה רַב.
 וְאֵחָא תֵּאֲמַר מַמַּעֲשֵׂה אִין לְהוֹרִיחַ כְּלוֹם
 דְּשִׁמְחָא בְּיוֹתֵר מַח' נִמְי הִיוּ מַתִּירִים
 וְמוֹעֲשֵׂה שְׁחִיב ק' הִיָּה וְי"ל דְּסָבָר
 הוּא דְּעַל פ' כַּחֲמִישׁ עֶשְׂרִי וְכָל מַה שְׁחִי
 יוֹבִלִין לְהַתִּיר לוֹ הַמִּירוֹ:

כמה יהו מרוחקים מ"ו אמה חר
זה קנה קרקע בו. וסימה
דגבי מכר בע"ז לא חשיבי מפחרים
וקנה קרקע^ה וגבי כללים חשיבי
מפחרים דקתי לעיל כרס הגנוע
על ט"ו אמה מותר להביא זרע לשם
ישיש לומר דגבי מכר מודדין אמות
מנותממות אבל אמות כללים הן
אמות שוקות^א ואי אפשר שלא יאה
יותר מט"ו לכן חשיבי מפחרים ושהתא
הא דקאמר לעיל מה' ועד ח' וכן מה'
ועד ט"ו זהו עד ועד בכלל:

הרכובה שבגפן ב'ו'. לפ"ה
דמפרש לשון הרכבה
ההרכבה ועוד דלא איירי ההיא
הארכובה ז' וקרא מינה צהך הרכבה לענין
הצרכה כאלם הכורע על צרכי"ן כן
וזקן הצהה ומכסין אותו בצקרקע
ר' דאין מודדין לענין כלאים אלא
קרי מוכח שמודדין ממקום רוחצ':
רשות

העיקר הראשון שרצו יומר ולא מן
ים מרוחקין זה מזה ד' אמות והעלה
קרקע או דלמא כיון שנשרשו כל אחד
ד ולא נהירא דכיון דשייר לעצמו רוב
באמצעיתו וכשנשרש באמצעיתו חותכין
ד שמים ואחת יואלא וצב. והלכך נקט
ד ששרישו: מד' אמות ועד ח'. כרבי
קרקע: ואחד על המלר. מי היא
תוך שלו ואחד בתוך של חבירו מהו.
לללו ויש לו גם הקרקע עם האילן:
צנוי

בדורא דרעווא ואתו לקמיה דרב יהודה ו"ל זיל הב ליה כמלא בקר וכליו ולא הוה ידענא כמלא בקר וכליו כמה ^(א) כיון דשמעת' להא דתנן ^(ב) לא יטע אדם אילן סמוך לשדה חבירו א"כ הרחיק ממנה ד' אמות ותני עלה ד' אמות שאמרו כדי עבודת הכרם אמינא ש"מ כמלא בקר וכליו ד' אמות וכרב יוסף מי לא תנן ^(ג) ^(ד) מ"מ ור"ש אומרים הנוטע את כרמו שמונה אמות על שמונה מותר להביא זרע לשם אפי' הכי ^(ה) מעשה עדיף בשלמא לרב יוסף אליבא דר"ש שמעינן ליה מפוזרין ושמעינן ליה רצופין מפוזרין הא דאמרן רצופין דתנן ^(ו) כרם הנוטע על פחות מד"א אינו כרם דברי ר"ש וחכ"א כרם ורואין את האמצעיים כאילו אינן אלא לרב נחמן אליבא דרבנן מפוזרין שמעינן ליה רצופין מי שמעינן ליה סברא הוא מדלר"ש פלגא לרבנן נמי פלגא אמר רבא הלהכתא מארבע אמות ועד שש עשרה תניא כוותיה דרבא ככמה יהו מקורבין ארבע אמות וכמה יהו מרוחקין שש עשרה הרי זה קנה קרקע ואת האילנות שביניהן לפיכך יבש האילן או נקצץ יש לו קרקע פחות מכאן או יתר על כן או שלקחן בזה אחר זה הרי זה לא קנה לא את הקרקע ולא את האילנות שביניהן לפיכך יבש האילן או נקצץ אין לו קרקע בעי רבי ירמיה כשהוא מודד ממקום קצר הוא מודד או ממקום רחב הוא מודד א"ל רב גביהה מבי כתיל לרב אשי יתא שמע דתנן ^(ז) הרכובה שבגפן אינו מודד אלא מעיקר השני בעי רבי ירמיה מכר לו שלשה כדי אילן מהו אמר ליה רב גביהה מבי כתיל לרב אשי ית"ש דתנן ^(ח) המברך ג' גפנים ועקריהן נראין ר"א ברבי צדוק אומר יאם יש ביניהן מד' אמות ועד שמונה מצטרפין ואם לאו אין מצטרפין בעי רב פפא מכר לו שנים בתוך שדהו ואחד על המצר מהו שנים בתוך שלו ואחד בתוך של חבירו מאי תיקו בעי

קטנים: (פּוֹיִךְ יֵשׁ הַאֵלֶּן וּמוֹ: מִמָּקוֹם קָלָה מְגוּבָה וְתוֹ: אוֹ מִמָּקוֹם רוֹחַ. סְמוּךְ לַגֹּבֹעַ עַד הַעֲנָפִים מִקּוֹם לֵךְ וְהֵלֶן וְלֹא נִהְיָרָא: "ס"ט. גֵּפֶן בָּחוּר מִרְכִּיבִין בְּגֵפֶן יֵשׁוּ עֲנָפֵי שֶׁמֶס כְּנֻג שֶׁמֶס יֵשׁ כִּדְמִיָּא) בָּקִיִּים וְצִפְּנִים מִן הַפֶּקֶל וְלִמְעַלָּה אֲזַל לֹא הָדִין לֵאמֹר: "ג' בְּדִי אֵילָן. אֵילָן אֶחָד מִכֹּר לוֹ יֵשׁ לוֹ שֶׁלֹּשׁ סָהַ אֵילָנוֹת מִי אֵילָנִין בְּתֵר גּוֹף הַאֵילָן דְּמִיָּה קָרָבּוֹ וְאֵילָן וְתוֹ לִקְרַע. וְהִיא דְּמוֹקֵמִי לֶה ג' אֵילָנוֹת וּמִכֹּר לוֹ דַּבְּ כֻלָּם לִמְעַלָּה: הַמְּבִיָּר. כּוּפָה אֲמִלְּעִית הַגֵּפֶן בְּקִרְקַע וּמִכְסָּהּ בְּקִרְקַע. כֹּה שֶׁהוֹבֵרֵם נִעְשׂוֹ ו' וְהוּ כִרֵּס דִּבְצֹל ו' אֵילָנוֹת שְׁמִים דְּמִיָּי פִּסִּים מוֹזִרְכוֹת לֹא הוּ אֵלָּל ו' וְעֵיקָרָם נִיָּא. כִּיֹּאן שְׁמִי גִפְסִים יִקֵּי מְשׁוּבָּה אֶחָד וְהוּ הָדִין לִשְׁלֹשׁ בְּדִי אֵילָן. אֵילָן וְלֹא קִנָּה קִרְקַע אוֹ דְּלִמָּא קִנָּה: וְאִם דְּקִנָּה שְׁמִים לֹא עֲדִיין אֵילָן אֶחָד שְׁקִנָּה בְּשָׂדֵה חֲצִירוֹ הַסְּמוּךְ לֵאמֹר:

[illegible][illegible]

מוסף רש"י

לרצו יוסף. לחמר מד' ועד ח' וסבירא
ליה כ"ט שמעין דלחרי ר"ט
ממרחייהו שיעור כ"ט יוסף. מפוחין.
ד' אמות דהיינו לכל ח' איתור: רלפין.
ד' אמות לכל ח' הפחות: אינו כ"ט.
אלא יער ומותר בכלאים: רואין אס
ההמאעיים נר'. דלל העומד ליעקר
כעקור דמי וחומרם היא גבי כלאים:
אלא לר' נחמן. דסבירא ליה ט"ו
ברבנן בשלמא מפוחין ט"ו שמעין
לחריה למעשה דלמלך: ומשי סבירא
דח' הוו רלפין מדלר"ט הו
שיעורא דרלפין פלגא דמפוחין לרבנן
הממא פלגא דט"ו הו רלפין: חמר רבא
לר' אמות. כעובדא דרעומא:
ועד ט"ו אמות. כעובדא דלמלך. וכולה
ברבנן קספיק סבירא ח' צמאי
דפליגי פליגי וצמאי דלל פליגי לא
פליגי פליגי בח' אמות מפוחין דר"ט
ואמרי ט"ו אלל דרלפין ד' אמות מודו
ליה ולא חמר מדלר' שמעון פלגא
לאלבנן נמי פלגא: כמה יח מקורבין
והא דיינו דמא דהו למחלל

מוסף תוספות

עשרה ל'ית סאה בשילה המורח אר
 הנית (ועיל דף עב.) פליגא ארך
 בבירימא דלל שנה מוכר ממקדש
 ריהל לדרי מתוספתא דבבא בברא
 (פ"ד ה"ו) דתני בתרויהו ממטע י' ל'ית
 סאה: שם עשרה אמות. כלומר עד
 ט"ו אמות ולא ט"ז בכלל: ואם האילן
 נמצא אין לו קרקע. ליטע אחר ב'
 הגוש האילן הוא מודד הט"ו אמות וחד'
 לקרקע הוא עב. ואית דפסחי מקום ק'
 הרבה מקום הנפות העופים שמרחיקין
 בדמן הבינומי הוא מודד: הרכובה שב'
 קוקן: כשהוא מודד. ד' אמות בינתיים
 ואחת יולאה זכ: עיקר השני. פסק ה'
 השלישי שקצר הרבה אלל מן הבינומי ו'
 הקרקע שיטון ונראין שבעת מבירה
 בקרקע קנה קרקע ואע"ג דמיחברי מ'
 כל ידי אילן ואילן שייך גם הקרקע
 עיקר הראשון ועשו שמי גפנים: ג' גפ'
 דאיו יכול למצוא ה' גפנים בפחות
 (ועיל דף עב.)

המחיר ור"ש נעים: **מנטרפן** וחצי ל"ל
ההפלגה ולא **מנטרפן** דלא דמי לשדה
נגון שיש לו שני חילונות בקצה שדהו
קרקע. או דלמא ממקום רחב מודד היינו סמוך לער-
בית ממקום חלון בקדמון מלכות לשם גנן שבו ורש
מכר לו ג' ברי אילן. ג' אילנות שיש שיתור ורש
לכר מכל לו ג' בדין שעלו מגזע אחד וביניהן שיתור
שלמלך באמצע וצדקן אותה כפפה באותה חפירה
ל"אמר ב"ר עזריקא: ודעק אמרן רוחא ש"י ביניהם
ל"דמים מנטרפן ויש לו קרקע. ואם לאו אין אנטרפן
ל"דמים המכרין ב' גונים דלא ליטב שיעור כרם.
דההוא חד על ומישר ויהא אילן אחד קנה קרקע רחב

(א) לעיל כו. [ודף יח].
(ב) כלאים פ"ד מ"ט, ג) [שבת
נא. וש"נ, ד) לעיל לו: לקמן
קב: עירובין ג: כלאים פ"ה
מ"ב, ה) כלאים פ"ו מ"א,
ז) שם מ"ב, ו) ג"א הפחות,
ח) ג"א היותר, ט) [לעיל פ:].
(י) [וע' תוס' לעיל כו. ד"ה
אבל בבבלי,

הגהות הב"ר

(א) גמ' בקר וכליו כמה הוי
ביון: (ב) שם מי לא תקן
התבן ר"מ ור"ש אומרים
אף הנוטע וכו' על שמונה
אמרות מותר: (ג) רש"ם
ר"ה ועד ט"ו וכו' דקבירא
ליה במאי: (ד) ר"ה ל' בדי
(ה) רוב בדי (ו) ר"ה ל';
(ז) תוס' ד"ה ויל וכו' משנה
וצר יוש חילוק בין בבל וכו'
אין חילוק ביניהן מדע: